

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
22. 8. 2007

11

Stomatologická péče - činnost v Jihomoravském kraji v roce 2006

Stomatology Care - Activity in the Jihomoravsky Region in 2006

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru stomatologie v Jihomoravském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění a činnosti, stručný přehled o přístrojovém vybavení a jeho stáří, věkovém složení zubních lékařů a také základní ukazatele lůžkové péče v nemocnicích. Údaje jsou členěny podle druhu zdravotnického zařízení a podle území.

Summary

Information on health service activity in the branch of stomatology in the Jihomoravsky region in 2006 contains data about out-patient care, about health service network, personnel capacity, activity, a brief overview of set equipment and its age, ages of dentists and as well basic indicators of in-patient care at hospitals. Data are presented by type of health establishment and by territory.

Podkladem pro zpracování informace byl roční výkaz o činnosti oboru stomatologie, který vyplňuje každá ambulance stomatologa, včetně ordinací v ambulantních částech lůžkových zařízení, ve zdravotnických zařízeních všech rezortů. Údaje o počtu ošetření na zubní pohotovosti byly čerpány z výkazu lékařské služby první pomoci. Personální zajištění a činnost lůžkových oddělení sleduje výkaz o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny pro jejich vyplnění jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006]. Věkové složení zubních lékařů bylo převzato z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů se stavem k 31. 12. 2006. Zdrojem údajů o hospitalizovaných pacientech je Národní registr hospitalizovaných, kde statistickou jednotkou je ukončený pobyt pacienta na lůžkovém oddělení.

Na přiložené mapce je barevně vyznačen počet zubních lékařů na 10 tisíc obyvatel a sídla specializovaných zubních ordinací.

Graf „Věkové složení zubních lékařů“ znázorňuje počet zubních lékařů a lékařek v evidenčním počtu, v pětiletých věkových skupinách, pracujících ve zdravotnických zařízeních rezortu zdravotnictví, obrany, vnitra a spravedlnosti. Názorně ukazuje nejen převažující počet ve věku 50 až 54 let, ale také výraznou převahu žen, která se začíná vyrovnávat až po 65. roce. Lékařů nad 60 let je 15 %, zatímco nastupujících lékařů do 29 let necelých 6 %.

Ambulantní péče

V tabulkách uvedené a v textu komentované kapacitní údaje, údaje o činnosti a z nich vypočtené ukazatele se týkají pouze těch zařízení, která odevzdala vyplněný výkaz, tzn. 93,2 % lékařů v evidenčním počtu. Kromě nich se na výkaze sledují smluvní pracovníci, kteří poskytují zdravotní péči, takto pracovalo 5,61 zubních lékařů.

Z celkového počtu zubních lékařů bylo 87 % praktických zubních lékařů, kteří pracovali převážně v samostatných ordinacích, ostatní pak na poliklinikách, ve zdravotnických střediscích nebo v ambulantní části nemocnic. Specializovanou zubní péči poskytovalo v ordinacích lékařů specialistů a v ambulantních částech lůžkových zařízení 94,35 lékařů, z toho bylo 29,29 ortodontistů, 11,84 parodontologů a 10,65 stomatochirurgů. Ortodontická péče je zajištěna alespoň jedním lékařem v každém okrese, s úvazkem od 0,50 v okrese Znojmo po úvazek 2,30 v okrese Blansko, vyjma Brna-města, kde je 21,45 ortodontistů. Další specializovaná zubní péče je kromě Brna-města zajištěna v Kyjově a parodontologie ve Vyškově.

Na jednoho praktického zubního lékaře v kraji připadá 1 780 obyvatel, což je nadhodnoceno příznivým ukazatelem v Brně-městě a v žádném jiném okrese se hodnota krajskému průměru nepřibližuje. Při územním členění do obcí s rozšířenou působností (dále ORP), opět bez Brna-města, připadá na 1 úvazek lékaře méně než 2 tisíce obyvatel v 7 ORP, nižší než krajský průměr je jenom v ORP Břeclav, zatímco před dvěma lety to bylo ještě v ORP Blansko a Vyškov. Nejvíce obyvatel na 1 úvazek lékaře vychází v ORP Pohořelice, kde je 78 % všech ošetření preventivních a tomu také odpovídá nejvíce léčených pacientů na 1 lékaře a nejnižší počet ošetření na 1 léčeného pacienta.

V ordinacích praktických stomatologů bylo provedeno 2,14 milionu ošetření, o 4 % více než v roce předchozím a preventivní prohlídky se na nich podílely 37 %. Jejich podíl každoročně kolísá a pohybuje se kolem 40 %. Na 1 obyvatele připadlo v průměru 1,9 ošetření a na 1 léčeného pacienta 2,4 ošetření, přičemž územní rozdíly nejsou výrazné. Jeden praktický zubní lékař provedl denně 14 až 18 ošetření, sledováno v okresech, v ORP se hodnota pohybovala od 12-13 ošetření denně v Mikulově a v Kuřimi, po 21-22 ošetření denně v Kyjově a v Boskovicích. Průměrně připadlo na 1 praktického zubního lékaře 1 378 léčených pacientů. Z uvedených čísel vyplývá, že při minimálním meziročním pohybu lékařských míst roste počet ošetření i počet léčených pacientů, takže stárnutí zubních lékařů se na poskytnuté péči v kraji dosud neprojevuje.

Praktičtí zubní lékaři měli k dispozici 426 dentálních rentgenů a 19 laserů pro diagnostickou a terapeutickou činnost. Na jednom dentálním rentgenu bylo v průměru provedeno 565 snímků a na jednoho léčeného pacienta připadlo 0,3 snímku.

Zubní lékařská služba první pomoci je provozována v okresech Brno-město, Břeclav, Hodonín a Vyškov a zajišťují ji obě fakultní nemocnice, Úrazová nemocnice, Nemocnice Kyjov, Záchraná zdravotnická služba Jihomoravského kraje a Poliklinika Břeclav. Při zubní pohotovosti bylo provedeno 22,1 tisíc ošetření, z toho 18 % pro děti a dorost ve věku 0-19 let (ČR 10 %). Na 100 dospělých pacientů připadají 2 ošetření (ČR 2,1) a na 100 pacientů do 19 let 1,7 ošetření (ČR 0,9) na zubní pohotovosti.

Lůžková péče

Lůžkovou stomatologickou péči v kraji zabezpečovala Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie ve Fakultní nemocnici Brno, kde bylo k dispozici 28 lůžek s 2,60 lékaře a 4,00 ZPBD. Ukazatele porovnávající zatížení zdravotnických pracovníků ve srovnání s ostatními stomatologickými lůžkovými odděleními v ČR vycházejí pro FN nepříznivě, protože na jednoho lékaře a na jednu sestru u lůžka zde připadá denně v průměru více obsazených

lůžek, a to při menším počtu lékařů a ZPBD v přepočtu na 100 lůžek. Horší hodnoty vykazují některé ukazatele využití lůžkového fondu, jako např. nízké využití lůžek ve dnech nebo delší prostoj lůžek schopných provozu v přepočtu na 1 hospitalizovaného. Nižší je proti údaji za ČR průměrná ošetrovací doba.

Hospitalizovaní pacienti

Na lůžkovém oddělení bylo hospitalizováno celkem 860 pacientů, 491 mužů a 369 žen. Nejčastějším důvodem k přijetí byly u mužů diagnózy S02 zlomenina kosti lebky a obličeje (119 případů), K01 zaklíněné a zadržené zuby (75 případů), K12 zánět ústní sliznice (57 případů), K04 nemoci zubní dřeně (52 případy) a K08 jiná onemocnění zubů a podpůrných tkání (30 případů). Tři čtvrtiny hospitalizovaných žen tvořily pacientky s diagnózami K01 zaklíněné a zadržené zuby (116 případů), K04 nemoci zubní dřeně (43 případy), K08 jiná onemocnění zubů a podpůrných tkání (37 případů), K07 dentofaciální anomálie včetně vad skusu (30 případů), K12 zánět ústní sliznice (27 případů) a S02 zlomenina kosti lebky a obličeje (23 případy). Operováno bylo 85 % pacientů, pooperační komplikace s vyskytly v 27 případech. Byla hlášena jedna nemocniční nákaza. Průměrný věk mužů činil 41,7 a žen 41,2 roku. Ve věku do 14 let bylo hospitalizováno 20 dětí a 89 bylo mladistvých ve věku 15-19 let. Příčinou jednoho úmrtí byla onkologická diagnóza dutiny ústní.

Zpracovala: MUDr. Jaroslava Pazourková
ÚZIS ČR Jihomoravský krajský odbor
Výstavní 17/19, 603 00 Brno
telefon : 543 184 164, fax: 543 184 165
e-mail: pazourkova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální a přístrojové zajištění a počet ošetření v zubních ambulantních zdravotnických zařízeních podle druhu poskytované péče

Ukazatel	Počet zařízení a pracovišť	Počet pracovníků ²⁾		Počet přístrojů		Počet ošetření - vyšetření		
		zubní lékaři	ZPBD ³⁾	dentální rentgen	laser ⁴⁾	celkem	z toho preventivní (v %)	na 1 lékaře
Specializovaná ¹⁾ ambulantní péče v lůžkových zařízeních	6	44,76	85,30	9	3	94 659	13,2	2 115
Specializovaná ¹⁾ ambulantní péče v ostatních zařízeních	43	49,59	57,74	16	3	182 046	6,3	3 671
Praktický zubní lékař	578	636,44	495,17	426	19	2 137 673	36,8	3 359
Jihomoravský kraj	641	730,79	638,21	451	25	2 414 378	33,6	3 304
ČR	5 872	6 500,35	5 652,95	4 399	344	20 441 092	38,3	3 145

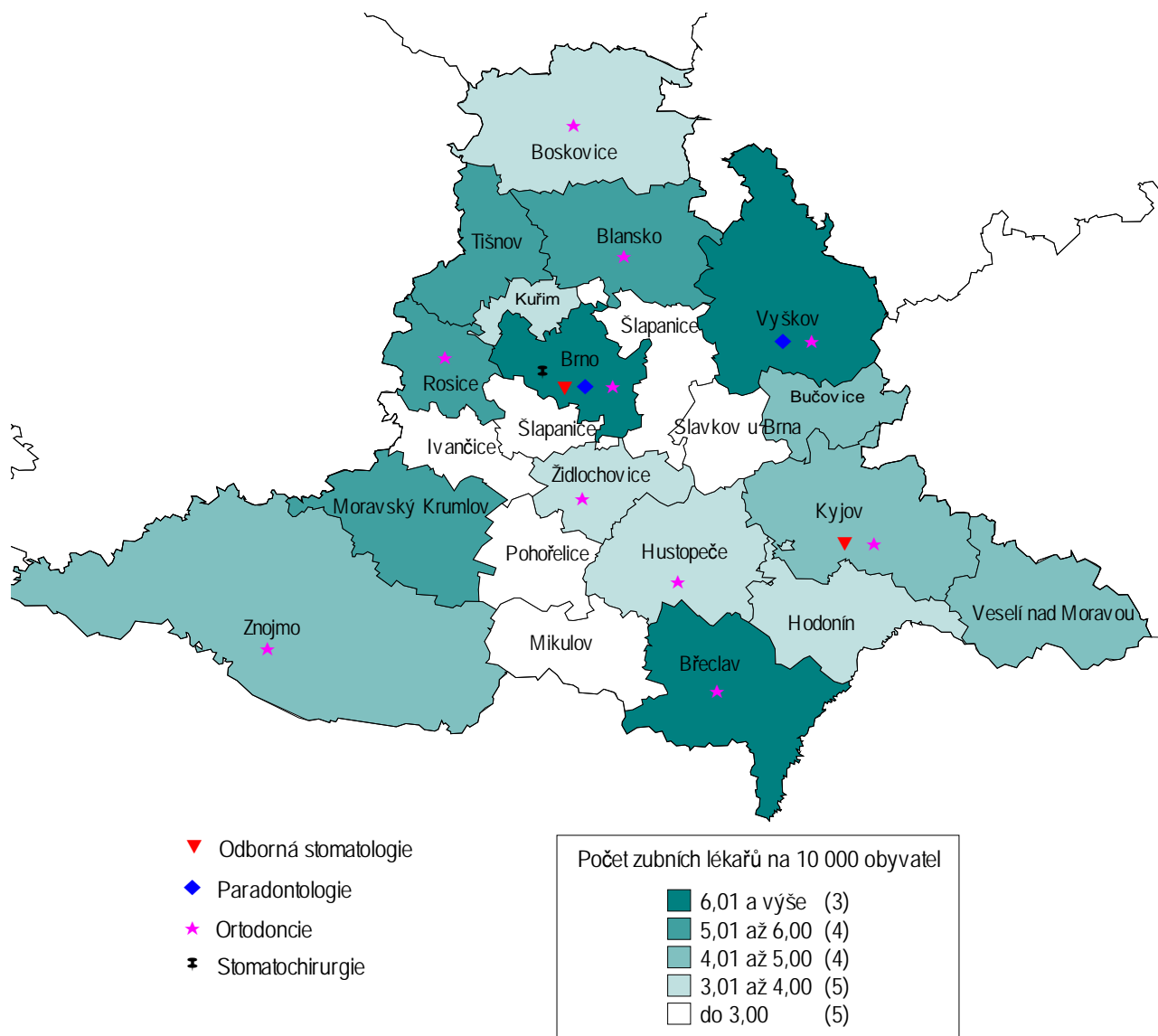
¹⁾ Odborná stomatologie, parodontologie, ortodontie, stomatochirurgie

²⁾ Součet úvazků, včetně smluvních

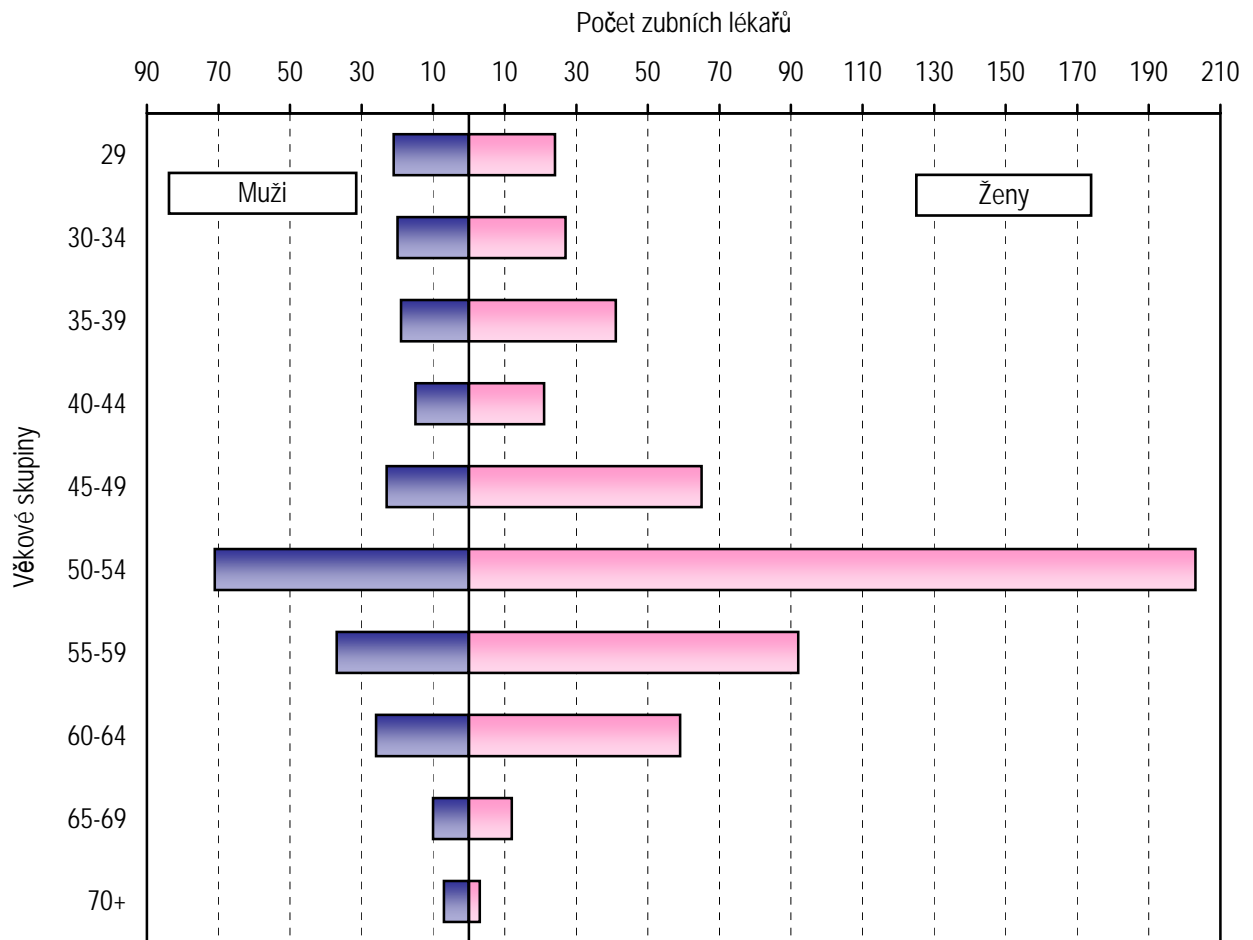
³⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5 - § 21

⁴⁾ Laser pro diagnostickou a terapeutickou činnost

**Počet zubních lékařů na 10 tisíc obyvatel
a sídla ordinací zubních lékařů specialistů**

Věkové složení zubních lékařů

Personální a přístrojové zajištění v ordinacích praktického zubního lékaře podle území

Území	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet obyvatel ³⁾ na 1 PZL ⁴⁾	Počet přístrojů		Počet RTG snímků na	
		praktický zubní lékař	ZPBD ²⁾		dentální rentgen	laser	1 léčeného pacienta	1 dentální rentgen
Blansko	47	49,30	30,50	2 206	25	-	0,2	529
Brno-město	264	289,23	221,45	1 268	178	4	0,3	599
Brno-venkov	68	71,00	50,35	2 467	49	5	0,3	507
Břeclav	52	61,20	50,05	2 013	42	5	0,3	521
Hodonín	70	73,21	64,22	2 144	59	-	0,3	538
Vyškov	36	38,30	27,80	2 283	25	3	0,2	491
Znojmo	55	54,20	50,80	2 111	48	2	0,4	632
Jihomoravský kraj	592	636,44	495,17	1 780	426	19	0,3	565
ČR	5 503	5 992,35	4 939,93	1 717	4 222	317	0,3	642
Obec s rozšířenou působností								
Blansko	28	28,70	18,00	1 910	12	-	0,2	513
Boskovice	18	19,60	11,50	2 567	12	-	0,2	538
Brno	264	289,23	221,45	1 268	178	4	0,3	599
Břeclav	30	39,18	34,75	1 497	25	4	0,3	609
Bučovice	6	6,00	4,10	2 623	3	-	0,3	657
Hodonín	29	31,42	25,72	1 964	22	-	0,3	544
Hustopeče	11	11,80	9,80	2 940	8	-	0,3	472
Ivančice	8	7,50	6,35	3 099	6	-	0,1	289
Kuřim	7	8,00	5,00	2 480	5	1	0,4	549
Kyjov	24	22,79	20,50	2 459	21	-	0,3	590
Mikulov	8	7,22	3,50	2 716	7	1	0,2	320
Moravský Krumlov	10	11,60	9,40	1 920	10	-	0,3	491
Pohořelice	3	3,00	2,00	4 174	2	-	0,1	327
Rosice	11	12,00	8,00	1 948	7	3	0,3	754
Slavkov u Brna	8	8,30	5,80	2 493	7	1	0,2	375
Šlapanice	20	20,50	15,00	2 739	18	1	0,3	400
Tišnov	13	14,00	10,00	1 975	8	-	0,2	581
Veselí n. Moravou	17	19,00	18,00	2 081	16	-	0,3	462
Vyškov	22	24,00	17,90	2 111	15	2	0,2	511
Znojmo	45	42,60	41,40	2 120	38	2	0,4	669
Židlochovice	10	10,00	7,00	2 804	6	-	0,3	640

¹⁾ Součet úvazků, včetně smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5 - § 21

³⁾ Počet obyvatel k 31.12.2006

⁴⁾ Praktický zubní lékař

Činnost praktického zubního lékaře podle území - ošetření a vyšetření

Území	Počet ošetření - vyšetření						
	celkem	z toho preventivní (v %)	index		na 1 PZL ¹⁾ a den	na 1 oby- vatele ²⁾	na 1 léčeného pacienta
			2006/2005	2005/2004			
Blansko	196 831	35,4	95,8	95,8	18,1	1,8	2,7
Brno-město	907 182	33,0	118,0	98,0	14,3	2,5	2,3
Brno-venkov	241 746	38,7	92,3	106,1	15,5	1,4	2,5
Břeclav	185 567	39,2	98,6	99,3	13,8	1,5	2,3
Hodonín	294 758	42,3	94,9	108,6	18,3	1,9	2,7
Vyškov	127 781	38,5	85,9	96,5	15,2	1,5	2,4
Znojmo	183 808	41,7	106,0	96,6	15,4	1,6	2,5
Jihomoravský kraj	2 137 673	36,8	103,9	100,1	15,3	1,9	2,4
ČR	18 539 136	41,6	97,5	99,0	14,1	1,8	2,4
	Obec s rozšířenou působností						
Blansko	99 461	36,4	91,7	98,6	15,8	1,8	2,7
Boskovice	94 224	34,5	100,5	92,6	21,9	1,9	2,6
Brno	907 182	33,0	118,0	98,0	14,3	2,5	2,3
Břeclav	119 098	32,9	101,4	102,0	13,8	2,0	2,5
Bučovice	18 950	37,0	92,1	99,0	14,4	1,2	2,8
Hodonín	109 744	43,2	97,7	115,1	15,9	1,8	2,7
Hustopeče	37 665	48,8	95,1	85,1	14,5	1,1	2,5
Ivančice	28 883	43,0	107,5	102,5	17,5	1,2	2,2
Kuřim	22 060	41,6	86,7	107,8	12,5	1,1	2,8
Kyjov	106 119	44,7	99,3	103,8	21,2	1,9	2,5
Mikulov	19 583	40,3	92,2	126,0	12,3	1,0	2,0
Moravský Krumlov	39 454	37,8	130,7	83,2	15,5	1,8	2,5
Pohořelice	9 221	78,8	93,9	90,6	14,0	0,7	1,3
Rosice	44 983	41,3	85,6	125,5	17,0	1,9	2,9
Slavkov u Brna	28 171	41,7	114,8	96,3	15,4	1,4	1,8
Šlapanice	62 699	41,5	86,6	101,4	13,9	1,1	2,6
Tišnov	50 424	34,2	98,7	106,3	16,4	1,8	2,5
Veselí n. Moravou	78 895	37,8	86,4	106,8	18,9	2,0	3,1
Vyškov	80 660	37,8	77,9	96,1	15,3	1,6	2,6
Znojmo	144 354	42,8	100,8	100,0	15,4	1,6	2,5
Židlochovice	35 843	31,4	97,7	94,3	16,3	1,3	2,4

¹⁾ Praktický zubní lékař

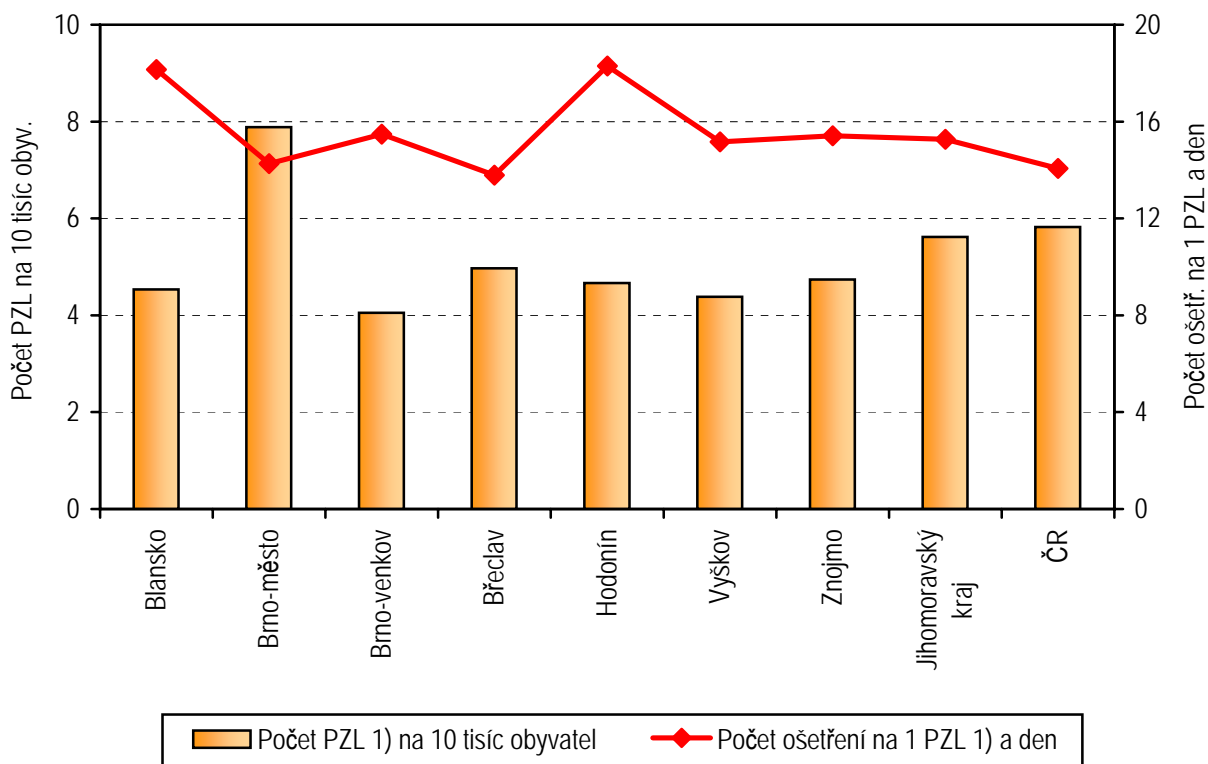
²⁾ Počet obyvatel k 1.7.2006

Činnost praktického zubního lékaře podle území - léčení pacienti

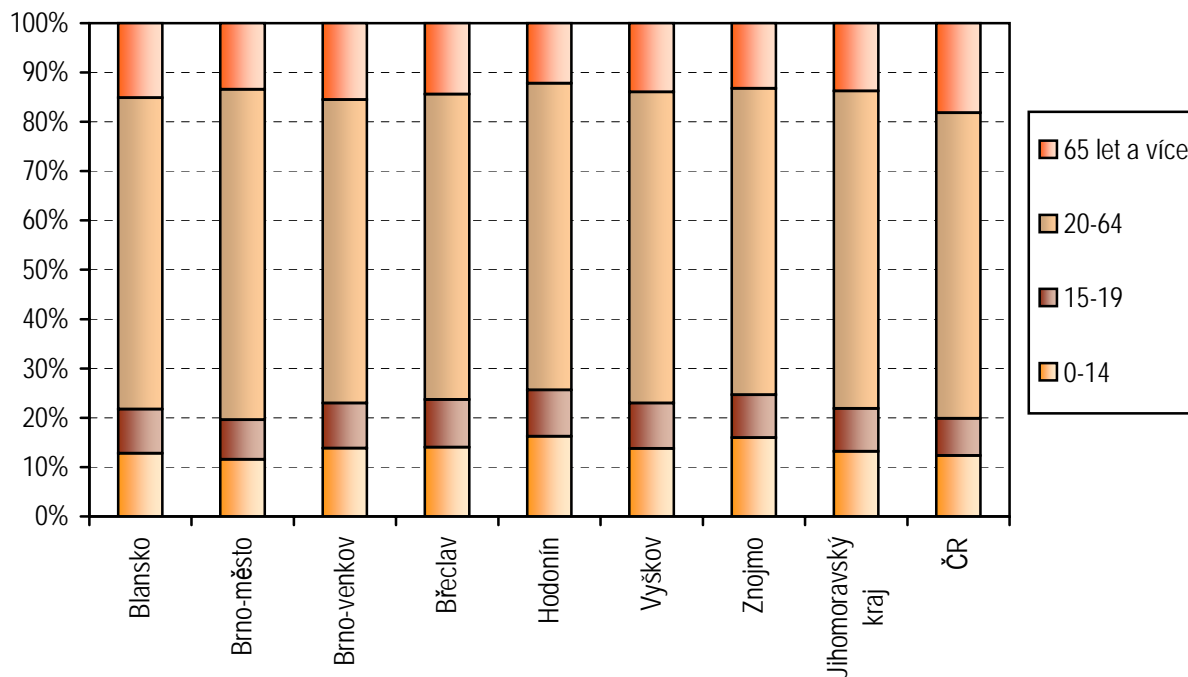
Území	Počet léčených pacientů								
	celkem	z toho ve věkové skupině (v %)				index		na 1 PZL ¹⁾	na 100 obyva- tel ²⁾
		0-14 let	15-19 let	20-64 let	65 let a více	2006/2005	2005/2004		
Blansko	73 973	12,8	8,9	63,1	15,1	98,5	95,2	1 500	68,2
Brno-město	391 326	11,5	8,0	67,0	13,4	110,7	117,1	1 353	106,8
Brno-venkov	95 608	13,8	9,2	61,5	15,5	93,6	106,6	1 347	54,8
Břeclav	79 748	14,0	9,7	61,9	14,4	99,5	103,6	1 303	64,8
Hodonín	109 147	16,2	9,4	62,1	12,2	88,6	114,0	1 491	69,5
Vyškov	53 866	13,8	9,2	63,1	13,9	89,5	101,7	1 406	61,7
Znojmo	73 571	16,0	8,7	62,1	13,2	100,9	101,1	1 357	64,4
Jihomoravský kraj	877 239	13,2	8,7	64,4	13,8	101,2	109,3	1 378	77,6
ČR	7 806 454	12,3	7,6	62,0	18,1	99,0	102,8	1 303	76,0
Obec s rozšířenou působností									
Blansko	36 408	12,0	7,7	66,6	13,8	95,8	101,0	1 269	66,7
Boskovice	36 622	13,6	10,2	59,8	16,3	101,3	89,6	1 868	72,9
Brno	391 326	11,5	8,0	67,0	13,4	110,7	117,1	1 353	106,8
Břeclav	47 736	14,9	8,7	61,1	15,3	109,4	99,5	1 218	81,5
Bučovice	6 813	20,6	9,9	55,0	14,5	76,3	98,3	1 136	43,3
Hodonín	41 177	17,5	8,0	63,2	11,3	82,7	130,4	1 311	66,6
Hustopeče	14 990	14,0	9,3	65,9	10,7	80,8	110,1	1 270	43,3
Ivančice	13 266	12,9	7,8	65,1	14,2	97,9	101,3	1 769	56,9
Kuřim	7 842	11,3	6,5	63,8	18,4	67,9	147,0	980	39,8
Kyjov	42 609	13,9	10,0	61,7	14,4	94,5	114,4	1 870	76,0
Mikulov	9 850	11,4	9,8	66,6	12,2	98,0	110,9	1 364	50,2
Moravský Krumlov	15 944	17,1	7,9	58,5	16,5	136,4	81,8	1 374	71,5
Pohořelice	7 172	11,4	16,8	52,3	19,5	91,1	104,2	2 391	57,1
Rosice	15 665	15,5	12,0	55,5	17,0	90,6	99,9	1 305	67,2
Slavkov u Brna	15 723	10,6	11,5	64,0	13,9	175,9	102,9	1 894	76,7
Šlapanice	24 442	13,2	10,6	62,9	13,4	89,3	101,1	1 192	43,9
Tišnov	20 368	16,1	10,0	56,4	17,4	100,5	121,8	1 455	73,8
Veselí n. Moravou	25 361	18,0	10,8	61,1	10,1	89,8	93,0	1 335	64,0
Vyškov	31 330	13,9	7,9	64,4	13,8	74,1	102,2	1 305	61,9
Znojmo	57 627	15,6	9,0	63,1	12,3	94,1	105,9	1 353	63,9
Židlochovice	14 968	12,0	5,3	68,0	14,7	114,9	90,2	1 497	53,5

¹⁾ Praktický zubní lékař²⁾ Počet obyvatel k 1.7.2006

Počet praktických zubních lékařů na 10 tisíc obyvatel a počet ošetření na 1 praktického zubního lékaře a den

Věkové složení léčených pacientů u praktického zubního lékaře

¹⁾ Praktický zubní lékař

Personální zajištění a činnost specializovaných *) zubních ambulantních zdravotnických zařízení podle území

Území	Ortodoncie			Ostatní odborná stomatologie ¹⁾		
	zubní lékaři ²⁾	počet ošetření	počet léčených pacientů	zubní lékaři ²⁾	počet ošetření	počet léčených pacientů
Blansko	2,30	13 395	4 017	-	-	-
Brno-město	21,45	83 095	24 475	62,71	141 346	59 651
Brno-venkov	1,70	5 606	1 661	-	-	-
Břeclav	1,00	2 424	1 423	-	-	-
Hodonín	1,00	8 245	3 183	0,81	4 507	1 878
Vyškov	2,00	12 245	2 990	0,88	4 441	1 980
Znojmo	0,50	1 401	265	-	-	-
Jihomoravský kraj	29,95	126 411	38 014	64,40	150 294	63 509
Obec s rozšířenou působností ³⁾						
Blansko	1,50	6 445	1 905	-	-	-
Boskovice	0,80	6 950	2 112	-	-	-
Brno	21,45	83 095	24 475	62,71	141 346	59 651
Hustopeče	1,00	2 424	1 423	-	-	-
Kyjov	1,00	8 245	3 183	0,81	4 507	1 878
Rosice	1,00	3 237	926	-	-	-
Vyškov	2,00	12 245	2 990	0,88	4 441	1 980
Znojmo	0,50	1 401	265	-	-	-
Židlochovice	0,70	2 369	735	-	-	-

*) Odborná stomatologie, parodontologie, ortodoncie, stomatochirurgie

¹⁾ Součet úvazků, včetně smluvních

²⁾ Odborná stomatologie, parodontologie, stomatochirurgie

³⁾ Pouze obce s rozšířenou působností, kde se zařízení odborné stomatologie vyskytuje

Využívání lůžkového fondu a zatížení zdravotnických pracovníků stomatologických lůžkových oddělení v kraji a v ČR

Ukazatel	Fakultní nemocnice Brno	ČR
Počet oddělení	1	8
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	2,69	26,12
ZPBD v lůžkové části celkem	6,00	83,72
sestry u lůžka	5,00	73,72
ZPOD	0,00	7,00
Průměrný počet lůžek	28,00	168,00
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	9,6	86,4
na 1 lékaře	3,6	3,3
na 1 sestru u lůžka	1,9	1,2
Počet lékařů na 100 lůžek	9,61	15,55
Počet ZPBD v lůžkové části celkem na 100 lůžek	21,43	49,83
Počet hospitalizovaných	880	6 673
Nemocniční letalita	1,1	3,9
Využití lůžek ve dnech	125,7	187,8
Průměrná ošetřovací doba	4,0	4,7
Prostoj lůžek ²⁾	1,8	1,6

¹⁾ Součet úvazků zaměstnanců v evidenčním počtu

²⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu